

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej

Data posiedzenia: 23 września 2008 r.

Nr posiedzenia: 35

Godz. rozpoczęcia posiedzenia: 13.00

Posiedzeniu przewodniczył: senator Mariusz Witczak – przewodniczący komisji.

Porządek posiedzenia: 1. Sytuacja finansowa powiatów.

- W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji,
- zaproszeni goście:
 - prof. Michał Kulesza
 - Ministerstwo Finansów:
 - dyrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Zdzisława Wasążnik,
 - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji:
 - doradca ministra Marek Wójcik,
 - Związek Powiatów Polskich:
 - ekspert Ludwik Węgrzyn,
 - Starostwo Powiatowe w Lesznie:
 - skarbnik Marcin Wydmuch.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Przewodniczący komisji poinformował gości i senatorów, że tematem obrad będzie analiza sytuacji finansowej najbardziej osłabionych powiatów w Polsce, a szczególnie powiatów ziemskich przy miastach na prawach powiatów.

Profesor Michał Kulesza wyróżnił cztery grupy powiatów. Rozpoczął od przedstawienia przeciętnych powiatów ziemskich, których jest najwięcej w skali kraju. Kolejne dwie grupy powiatów to powiaty najsłabsze, znajdujące się na obszarach peryferyjnych kraju lub województw, które wymagają wsparcia finansowego, oraz powiaty bogate na obszarach metropolitalnych. Ostatnią grupą powiatów przedstawioną przez prof. Michała Kuleszę były powiaty leżące wokół miast na prawach powiatów, tzw. powiaty obwarzankowe, które mają infrastrukturę znacznie słabszą od pozostałych. W przypadku tych powiatów, szczególnie tych położonych wokół miast średniej wielkości, należy rozważyć zmianę w strukturach ustrojowych polegającą na zmniejszeniu liczby powiatów przez ich konsolidację i stworzenie nowego ustroju zespolonego obszaru dla miast średniej wielkości.

Profesor Michał Kulesza zaproponował, by w celu wsparcia finansowego powiatów uruchomić

finansowanie projektowe skierowane na konkretne przedsięwzięcia.

Ekspert Związku Powiatów Polskich Ludwik Węgrzyn przedstawił rys historyczny i dziesięć lat funkcjonowania powiatów. Omówił przyczyny złej sytuacji samorządów powiatowych. Zasygnalizował potrzebę standaryzacji kosztów usług tradycyjnych dla powiatów, problem przekazywania kolejnych trudnych zadań samorządom powiatowym takich, jak prowadzenie szkół gimnazjalnych, szpitali czy domów pomocy społecznej, oraz omówił próby wypracowania mechanizmów zabezpieczających najsłabsze powiaty.

Doradca ministra spraw wewnętrznych i administracji Marek Wójcik przedstawił potencjał miast na prawach powiatów, omawiając dwie kategorie powiatów: 13 powiatów, w których w powiecie jest większa liczba mieszkańców niż w mieście, i wszystkie pozostałe, w których więcej mieszkańców jest w mieście niż w powiecie. Zaproponował mechanizmy pomocy powiatom okólnym polegające na dobrowolnej konsolidacji powiatów. Dodał, że drogą do poprawy sytuacji finansowej powiatów jest także zespolenie służb, inspekcji i straży. Przedstawił mechanizmy wsparcia finansowego samorządów powiatowych polegające m.in. na przeniesieniu do powiatów domów pomocy społecznej, pozostawieniu w powiatach szkół branżowych, przekazaniu mienia wojskowego, przekazaniu udziałów w spółkach lokalnych i regionalnych.

Marcin Wydmuch przedstawił sytuację powiatu leszczyńskiego oraz sytuację finansową powiatów na przykładzie powiatu leszczyńskiego i powiatów ościennych.

Dyrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Zdzisława Wasążnik zasygnalizowała dwie istotne kwestie mające wpływ na finanse samorządów, tj. prace nad nową ustawą o finansach publicznych oraz prace Zespołu Strategicznego przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji. Dyrektor Wasążnik omówiła zadania finansowane w ramach kontraktów oraz dodatkowy przepływ środków poza kontraktem. Zasygnalizowała prace nad ustawą o podziale zadań i kompetencji, która pociągnie za sobą zmiany w finansowaniu jednostek samorządu terytorialnego.

Senator Janusz Sepioł zgłosił wniosek o spotkanie komisji na kolejnym posiedzeniu i wypracowanie stanowiska, które zostanie przekazane rządowi i Związkowi Powiatów Polskich. Senator przedstawił cztery aspekty omawianego problemu: historyczny, adekwatności środków finansowych do wykonywanych zadań, zadłużenia powiatów oraz zmniejszania dochodów powiatów.

Głos w dyskusji zabrali senatorowie Władysław Ortyl i Stanisław Jurcewicz.

Konkluzja: Komisja postanowiła kontynuować prace nad poprawą sytuacji finansowej powiatów i możliwościami wspierania powiatów biednych.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.